

Передплата

на «РУСЛАНА» вносьте:

в Австри:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокє число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о год. 6-ій пополудні.

Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 5 ул. Ліндого. — Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажи Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попередне застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні доносеня по 15 кр. від стрічки.

Чи не розлазить ся лівця?

Чим ближе до 9. цвітня, в котрім то дни менери лівці мають зібрати ся у Відни для наконечного уложеня національно-політичних постулятив німецького народу, тим більша тревога огортає радикалів. Як то? Чи мало би вже прийти до мира? — питає Ostdeutsche Rundschau. А деж ми дінемось? Що буде з нашою програмою вічної негачії, з соломяним огнем, що єго від двох літ запалюємо по всіх усюдах німецької Мархії? Шож буде з хебскою присягою, з пропагандою протестантизму, з нашим Alldeutschland-ом, з нашим Heilo! Ні! Так бути не може. Постуляти — каже Grazer Tagblatt — можуть мати лише академічне значінє. Ми укладаємо їх для себе, а не для правительства. До переговорів не сьміє прийти, доки одна стрічка з язикових розпоряджень існує, доки теперішня славянсько-февдально-клерикальна система не буде вивернена горі дном! Habt Acht, бо мабуть наша шляхта, антисеміти та соціялісти конспірують тихцем з гр. Туном. Се Ефіяльти, що ведуть гр. Туна до Термопілі. Нам — каже Лемінг в Klagfurter Zeitung — треба переняти на себе ролю кібіців і дивитись добре на пальці нашим менерам, коли они зберуть ся у Відни, щоб ті панове фальшиво не грали. І Функе непевний — додає Вольф. Він жеж належить до поступовців, що виправді забавились в абстиненцію, але у правительства і Чехи обезпечили свої посольські мандати. Се не-Німці, се ультрамонтани, аспіранти до портфелів, будуча служба Хлюмецького чи Аверсберга. Проч з ними! Wacht am Rhein! O, Deutschland hoch in Ehren! Меч Дамокля повис над ними. Ще хвиля, а з тих зрадників і сліду не стане!

Таку пісню засьпівали на днях радикальні дневники, кричать, горойжэть ся,

грозять і клеветуть, щоби не допустити до ніякої трансакції. Трансакция, — се їх гріб, з котрого хйба повстати їм на суднім дни.

Прояви ті нотуємо, хоч нам заєдно ще не хоче ся вірити, щоби німецька лівця змогла вибитись зпід тероризму Шенерера. Die Botschaft hören wir, aber uns fehlt der Glaube. Хйба, що Німцям самим осточортїла вже вічна негачия і тяжке ярмо, яке накинув на них паний герой з Розенав?

Щось варить ся в таборі німецької Gemeinbuergschaft, щось клекоче. А чим нагальнійше виступають радикальні органи, тим скорше можна надїятись якогось розладу в нїдрї лівці. Познаки такого розладу виявляють ся. В долїшно-австрійскім соїмі упали на днях слова, що час покінчити з Шенерером. Віденські промисловці вислали гр. Тунови пропамятне письмо, в котрім домагають ся реактивованя парламенту і парламентарного переведеня угоди з Угорщиною. Соціяльна демокрация давнійше вже вибилась зпід тероризму радикалів, а на днях появились в Bohemii і Silesii статї, накликуючи Німців до отями. Bohemia остерігає лівцю перед напастями на шляхту, пустим криком та ще пустїйшими демонстрациями. Доси — каже орган чеських поступовців — зразили ми собі католицких людовців та соціяльних демократів. Як ще зразимо собі шляхту, то хйба засьпівати нам по собі de profundis. Silesia, орган плеских поступовців, рівнож ударяє сильно на тероризм радикалів і на їх скрізь негачивну програму, з котрої доси не вишло нічого доброго для німецького народа.

Тількож, чи витривають ті тверезїйші елементи з посеред лівці в своїм намірі, висвободитись вже раз зпід кормиги прусофільської іреденти? На овидї лівці нераз вже свитало. Дика обструкция пере-

мінилась під конєць минулого року в звичайну легальну опозицию, але в сїм році перейшла опять в механїчну протракцию і обезсилила парлямент. Може се лише хвилеві проблески отями, lucida intervalla, по котрих приходить ще більший занепад? Недуга, в котру попав німецький елемент в Австрії, дуже тяжка. Сил в него мало, а апетит великий. Хотїлось би знегувати природну еволюцию Австрії яко держави ріжноплемянної і завернути єї до часів німецького централїзму Йосифа II. Се таке, як з тою старою бабкою, що на силу хотїла помолодїти. Тількож літа не вертають ся, а природного розвою славянських народів не здержить і крайний німецький шовїнізм...

Засади і організація сїльских кас щадничих і позичок системи Райфайзена.

(Дальше.)

Важнійшу ще суспільну і економічну задачу сповнити може спілка при ліцитацїях примусових на посїлости селянські. Достарчуючи кредиту потребуючим єго селянам, є в можнєти спілка запобічи не в однім случаю насамперед допущеню до ліцитації, може ратувати перед спродажею за безцїн і переходом господарства селянського в зовсїм непокликаві руки, як сего мавмо много примірів. Бо сусїди властителя реальности не стають звичайно або лише виїмково до ліцитації, чи то задля недостатку грошей, чи з причини злого повнтя делїкатности, щоби не користати з нещастя сусїда. (Цїлком так само дїє ся у нас в Галичинї). З причини браку ліцитантів примусова продаж випадає переважно фатально для дотеперішного властителя, а реальність переходить нераз в руки вірителя, часом навіть не покриваючи цілої єго претенсїї, так, що позїєтає в єго руках дальше средство визискування довжника, щоби єго майно забрати і мучити єго ще тоді, коли єму

14

Беата і Гальшка

історична трагедия в 5 актах з другої половини XVI віку Льва Лопатинського.

(Дальше.)

Акт IV.

Вязниця на замку гр. з Горки.

СЦЕНА I.

Гальшка сама.

Гальшка (сидить на тапчанї в задумї, робить вражїве непритомної, говорить поволи, з тяжким намислом і довгими павзами). Хочу їсти! (павза) Хйба вже час, що я така голодна? Ага, мій хлїб! О, мишка їсть окравок, — ти халусе, лиші менї трошка! (бере хлїб, оглядає). Вже мурашки розгосподарювались (кладає назад). Жийте собі, я вас не переслїдую, я ніколи нікого, нікого не переслїдувала — тїлько мене переслїдували! Їжтеж, їжте, сердечні, я своє дістану! (павза) А як не дістану? Як они загадали заморити мене? (зриває ся). Голодова смерть!!! (тихо — торжественно). Смерть!.. Спокїй, тишина, безсвідомість! Шож страшного? Я вже від давна так умерла... Але ті муки перед смертию, той голод, ох, яка я голодна!

(павза — надслухує). Ага... так, зараз... ні, так! То він иде... иде, иде, Осип иде, обїд несе, несе менї їсти (скаче довкола і плеще в руки).

СЦЕНА II.

Гальшка — Осип.

Осип (отвирає тяжкі двері і входить з ліхтарнею і з їдлом). Чого ви тїшїтесь так, велика княгїне? Оттим пісням борщом?!

Гальшка. Давай, давай сюди, я дуже голодна!

Осип. Ви могли би і птичого молока дістати, якби тїлько зажадали.

Гальшка. Ти нинї щось забарив ся?

Осип. Кухар з був вам зварити пісного. А мяса не хотїв брати, бо княгїня не їли би.

Гальшка (їсть). Мяса менї не вільно.

Осип. Ей, не вільно! Граф сказав в гнїві, як княгїня торїк не хотїли з ним погодити ся, а ви вже і зарекли ся на завсїгди.

Гальшка. Я гадала, що ти зовсїм не прийдеш...

Осип. А, на маєш! Та якже то?

Гальшка. Що мене засудили на смерть голодову.

Осип. Господи прости, — тай не грїх вам, княгїне, і думати от таке. Зараз ось прийде сам граф, хоче знов погодити ся.

Гальшка (кидає страву). Хто прийде? Не хочу, не хочу єго тут бачити!

Осип. Він вже надходить. Княгїне, молю вас, покорїт ся долї, погодїть ся з чоловіком, а зробите конєць своєму і єго безталанню.

Гальшка. Чого він хоче від мене, чому не дасть менї раз спокою? Брр... клякає тут, бере за руки, кидає ся цілувати, брр... чого єму від мене? (з відразою ховаєсь на тапчанї).

СЦЕНА III.

Тї самї і Горка.

Горка (входить з ліхтарнею). Чому ту так темно, що в білий день каганця треба?

Осип. Милостивий пане, княгїня приказали вікно дошками забити.

Горка. Без сьвітла денного, без проміня сонця ясного — людина з видючими очима!..

Осип. Свого власного тїла я урїзав би для них, але княгїня самї налягали: «вони вже не жиють», кажуть «їм вже за життя найліпше в гробі»

Горка. Без мого відома ти не сьмів завдавати таку кару. Повинен був оповїстити мене. Рушай тепер. — (Осип бере збанок на воду, відходить; павза). Вже чую новий протест в тїм нелюдскім зарядженю! Гальшко, нинї знов річ-

позбавленому землі удалось свій бит по якимсь часі трохи поправити. Набуту же реальність новий властитель або сам задержує і тягне з неї великі в порівнянню до ціни купна доходи, або віднаймає, або наконєць парцелями чи в цілости відпородує, часто знов на кредит, — а при тім робить рівночасно два інтереси, бо куплену на ліцитації реальність користно продає, а з другої сторони дістає нових довжників, котрих може ссати. Де існує спілка, там она не повинна до таких нещастя економічних і суспільних допускати, але противно взяти справу в свої руки, дати ініціативу до участі в ліцитації, захопити горячо мешканців, представляючи, як блудною поведять ся делікатністю, і достарчати средств тим, котрі би були готові набути реальність, виставлену на ліцитацію. В данім разі належить завязати консорцію з кількох членів спілки. Если лиш один член спілки, запозичившись у касі, набуде реальність, то справа ясна і проста. Если кілька членів купить реальність на ліцитації, то звичайно парцелюють поміж себе і кожний з них є відповідно до одержаної парцелі довжником спілки. Небезпеченства в тім цілім інтересі нема жадного з тих самих причин, з яких нема єго при цесиях протоколярних продажий. А хотяй би реальність не була набута через ліцитантів спілки, то і в такім случаю важна задача зістала сповнена, бо утворена через спілку конкуренція ліцитантів допомогла до узискання висшої ціни на користь дотеперішного властителя реальности. А наконєць навіть уділене кредиту споживчого може бути для спілки, хотяй лиш в виїмкових услівях, допущене.

З причини наглих нещастя, н. пр. довгої хвороби і т. и. бракло членови, знаному з своєї чесноти, средств до утриманя; відказати єму кредиту, значить часто то само, що видати єго на поталу лихви, або допровадити до зруйнуваня господарства в иньший спосіб, н. пр. через продаж живого інвентара, коначного до порядного провадження єго господарства. Непотрібно додавати, що осторожність і розсудок, котрі ніколи при уділюваню позичок не повинні бути занедбувані, повинні бути особливо напружені тоді, коля призволеній кредит має бути звернений не впрост до продуктивних цілей.

Оцінюване, кому уділити а кому відказати позички, є найтяжшою а радше найважнійшою задачею заряду спілки. Він повинен працювати над собою, аби присвоїти собі такт і свідомість властивої міри та норми, щоби міг охоронити ся перед двома, може зарівно шкідливими крайностями, т. є. перед надмірною боязливостію і строгостію, котра не всегда є користною і умітною, а з другої сторони не попасти в легкодущність і неоглядність, сполучену з нараженем безпеченства заряджуваних через себе фондів.

Як розличними суть цілі, на котрі в мисль

свого призначеня спілки уділяють кредиту, так розличний є речинець і спосіб звороту позичок. В господарстві сільскім — а з ним найбільше мають спідьки до діла — оборот капіталу не є так скорий, як в підприємствах промислових і торговельних. Не говорячи навіть о капіталах інвестиційних, вже обіговий заледво що найбільше раз в рік сповняє і кінчить свої функції, як н. пр. капітал, ужитий до засівів, на закупно паші і т. и. Довшого вже часу потрібно, щоби вернув ся капітал оборотовий — припустім — ужитий на закупно знарядів рілничих, на урядженє гноярні, закупно звірят домових і штучного навозу. А ще повільнійше вертають ся капітали інвестиційні, пр. на дренаванє пілї, ірригацію лук, будинки господарскі і т. и. Задачею спілок Райфайзена є заспокоїти о скілько можливо цілу правдиву потребу кредиту, але особливо кредиту оборотового, отже і услівя, під якими буває уділюваний, мусять ся примінювати до способу ужитя. Ставляне питаня членам, убігаючим ся о позичку, на яку цілї хотять єї ужити, служить не лиш до оціненя, чи єго желанє може бути увзгляднене, але заравом служить яко підстава порозуміня ся взглядом речинця і способу зверненя довгу.

(Далі буде).

Вісти політичні.

N. fr. Presse з 2. цвітня приносить передову статю, в котрій каже: Нема під теперішну критичну хвилю між Німцями чоловіка, до котрого всі німецькі сторонництва могли б мати довіре. В тім лихо. Але се лихо принесли з собою обставини. Від 20 літ, від ери Таффого, всі правительства нарушали національне посіданє австрійських Німців. Права німецького народу оскорблювано, уривано, а обривками тими годовано Славян. Німецький нарід прийшов до переконаваня, що єго коштом кріплять ся і живють другі народности. Чи посеред таких обставин можна подумати, щоби нині котре-небудь з німецьких сторонництв могло звернутись з довірем до правительства? Кабінети від Таффого до Туна самі виплекали німецьку опозицію. Німецький нарід мусить нині кожного анатемізувати, хто би поважив ся увійти в переговори з правительством. Ми розуміємо добре, що негативне становище, яке ми нині заняли, не спасе австрійських Німців. Ми знаємо, що і в горі нема до нас довіря. Ми не можемо стати правительственным сторонництвом. Нам ніхто не віддасть власти. Але ми вповаємо на власні сили. Ми переведемо доказ, що без нас не можна управляти Австрією. Ми уложимо наші постуляти, в котрих упінемось о реституцію утраченої позиції в Австрії. Ми засновали Австрію, она була німецькою, она мусить стати німецькою. Тількиж при всім тім

не можна нам розбиватись самим. На жаль — нині воює одно німецьке сторонництво проти другого. Клевети і підозріваня на днєвнім порядку. А все те виходить на нашу шкоду, а в користь противників. На тім поли треба санациї, а санация наступить, наколи самі виборці заберуть слово. Не пустими демонстраціями, а розвагою дійдемо до цілі. Инакше скаже о нас історія, що ми самі провинили своє невідраднє положенє. Чоловіка нам треба, що обняв би над нами провід. — Таке пише N. fr. Presse перед зїздом мєнерів німецьких до остаточного уложєня постулятів. Она кличе до згоди, але рівночасно посягає за гегемонією Німців в Австрії. Стоїть будьто на уміркованім становиску, а сама заохочує Німців до крайностей в постулятах.

Lidove Noviny моравскі боронять політики Молодочехів проти чєских радикалів. Політика ся довела до того, що ані бар Гавч ані гр. Тун не важились доси знести в цілости язикові розпорядженя гр. Бадєного. Як би гр. Тун був політиком, то був би доси зрозумів, що наспів вже час змінити австрійську конституцію з центральним парламентом.

З Відня пишуть до сегож днєвника, що становище гр. Туна зовсім кріпке! Кабінет посідає повне довіре корони. Система теперішна не уляже ніякій зміні. Притім подає кореспондент відєньскій до прилюдної відомости сензацийну вість, що в хвили, як лишє почала ся в відєньскім парламенті обструкція, німецька шляхта звернула ся до Поляків з позитивною програмою, в котрій жадала для чєских Німців меньше, ніж гр. Тун давав їм в своїх торічних Grundzüge. Наколи гр. Освальд Тун, Бернрайтер і товариші схотять опять відограти ролю Якобінів, то можна буде сей цілий акт подати до прилюдної відомости.

Стан здоровля св. Отця добрий. З Риму доносять, що 31. марця вечером лікарі Маццоні і Ляппоні навістили папу і в з'оперованім місци, котре загоїлось, відтяли кусєнь присохлої скірки, почім зняли бандаж. В найближшій будуччині відправить наша службу Божу в церкві св. Петра. Маццоні відвідає пацієнта в четвер.

Новинки.

— Українсько-руська академічна молодіж у Відні прислала до львівської Академічної Громади таке письмо: «Важний час в житю України довелось нам проживати. Житє рішило вже питанє нашої мови і письменства, боротьба має рішити, чи будемо мати політичні права великого народу, чи ні. На превеликий жаль наш, відступили нас в сій боротьбі ті, котрі називають ся гордо партією народною. Відступили нас з хвилею, коли подали руку зрадникам-ренегатам, оскорверили народну нашу ідею, кидаячись по звїрєски з палками в руках на єї оборонці.»

ниця нашого весіля, знов приходжу до тебе і не знаю, чи маю остати ся, чи...

Гальшка (до себе) Річниця? Я стратила рахубу. Для мене час не існує, як утратив всякі границі. Мені, як риби у глибокім морю: всюди вода, вода, що риба й не знає, що вона в воді.

Горка. Мене зимна дрощ переймає на вид тої безграничної нужди. Княгине, одним словом, одним поданем руки, одним притакненем очий ви можете отворити собі вихід.

Гальшка. Знаю тільки один вихід — через браму жизни. Я думаю лишє про смерть...

Горка. А я думаю про твоє щасливе житя, Гальшко! Мої рамена отверті для тебе, твої покладуть на тебе, твоє ліжко що вечера застелюють, від часу, як я привіз тебе у свій дім зі Львова.

Гальшка. Графе, ви чєй не прийшли повторяти знов те саме, що я тільки разів чула.

Горка. Коли я ще і тепер виджу в тобі своє щастє (бере за руку) і тепер що переходить мене мила дрощ, коли діткну ся твого гладонького тіла, і тепер ще здавить мені твій усміх віддих в груди, одєн погляд твоїх очий закляєть слину в горлі. І тепер ще віднимає мені всю власть над собою тої милий запах довкола тебе, а музика твого голосу наповняє мої очі вогкостію. Гальшко, Гальшко, Гальшко, йми хоть одну іскорку з того великого огню, що палахкотить в моїй груди.

Гальшка. Моя грудь вже вигоріла, лишив ся тільки попіл болю і терпіня.

Горка. І я натерпів ся через мою любов аж над міру. Твоя мати не дала мені через весь час ні хвилки віддихнути. Зворушила весь світ своїм криком, втягнула всіх достойників свіцких і духовних, засипала всі суди позвами, занепокоїла всі сойми своєю справою. Знакомі відчужили ся від мене, приятелі збайдужніли, вороги залікували. Всі повстали против мене, хотяй Боже і людске право за мною.

Гальшка. Супротив вас я присягала тільки условно, супротив Слукка, хотяй під примусом, але добровільно.

Горка. Якаж там добра воля, де силує примус? Я предкладав наше вінчанє перед синод усіх єпископів королівства. Знайдіть, молив я, яку хибу, який недостаток в тім вінчаню. Я не ділив ще ложа з моєю жінкою, мої уста не ссали єї солодких уст, мої руки не стерли ніжного пуху з єї дівочого тіла! Нехай синод орече, що вінчаня не було, що я і Гальшка чужі собі люди, а верну їй сейчас волю і розвяжу ся з нею на завше. Однак синод орік рішучо, що наше вінчанє є після всякого права важне.

Гальшка. Синод не рішає правами серця. Моє серце погребали біля Сангущка, а тіло прикували до Слукка.

Горка. А я? щож я? Я не існую для тебе? Я звязаний з тобою на ціле житє, а ти засла-

няєш ся тою подвійною кривдою, що нанесла тобі твоя рідна мати? Та єї уже постигла кара за сей содомскій гріх: она вийшла заміж за пройдисєвіта і авантюрика Альбрєхта Лаского.

Гальшка (зворушилась). Я не зрозуміла? Беата вийшла заміж?...!

Горка. Так, — щоби мене доконати, занастила саму себе. Лаский нищить маєтки, а з неї зробив невілнницю, котрій твоя доля раєм видалась би.

Гальшка. Боже, моя мати?! — Чи се не підступ? Боже, чи се правда?

Горка. Я не буду дальше переконував тебе, Гальшко. Коли не можу одержати щастя з твоїх рук, то приймаю єго радо від невідгадної долі. Гальшко!... Нас не ділить вже жадна перепона: князь Слук між небіщиками, він упокоїв ся... (по хвили — сердечно). Жадного вражіня? Ходиж, моя люба жіночко, в мої обнятя!...

Гальшка. Не рушайте мене, графе! Смерть нічого не змінила — ви мені ще чужійший, як перше були.

Горка. Тиж не схочеш, Гальшко, другий раз зі мною вінчатись?

Гальшка. Я не хочу ані разу, ні з ким вінчатись. Я любила правдиво одного і тепер я щаслива, що єму можу додержати мою вірність аж до смерти.

(Далі буде).

підчас сумно-звістних подій на Високім Замку. Та сама узкоглядність і мерзкий опортунізм кермували ними і тепер, коли они не допустили заступника молодіжи говорити на Тарасових вечорницях і старали ся надати сему великому народному святю знамя своєї з патріотичного боку зблямованої партії. Обовязком Вашим було напаятувати сей поступок і показати, що українська молодіж має відвагу виступити в обороні народного стягу, хоч би їй прийшло наразитись на грубу і дику лайку старих патріотів. Ми заявляємо Вам отсим нашу повну солідарність з Вашим поступком і разом обуренє наше по причині поступку, що найменше нельояльного, старих. Висказуємо також глибоке наше обуренє по причині статі в «Дѣл-ї», де названо цинічно нашу чисту і велику національну ідею утопійною мрією, порівнюючи єї з фразою польських шовіністів: «od morga do morga». Протестуємо як найсильніше против низького висказу, мов би то вірність для національних ідеалів могла звести з реального ґрунту і довести до моральної руйни, до якої дійшли тепер галицькі Поляки. Навпаки ми переконані глибоко, що могла б нас звести з простої дороги, слїпа партійна загорілість і узкоглядність, що для партійних цілий готова обкидати болотом і осквернити народний стяг. Та на сторожі єго непорочності стоїть і стоять ме завжди на бїй готова українська молодіж, котрої ідеалом є і буде: Україна Independent! — У Відні 24. марця 1899. (Слїдують підписи).

— **На першій засіданні виділу львівської шадниці**, що відбуло ся в суботу 1-го цвітня, вибрано презесом проф. університету Леонарда Пенетака, а заступником Ст. Незабитовського. Відтак ухвалено плату директора в квоті 6.000 зр. і 4 пилитля по 500 зр. На директора каси запропоновано красовому маршалкові до потвердження Антима Никоровича, директора філії банку гіпотечного в Тернополі. П. Никоровичови на слухай потвердження ухвалено 1000 зр. титулом особистого додатку, вільне помешканє за заряд ґмахом і вчислено єму 10 літ до емеритюри. Постановлено також для заступників директорів, що їх має іменувати маршалок зпоміж виділу, винагороду в висоті 10 зр. денно. Слїдуюче засіданє відбуде ся в четвер і тоді рішить ся обсада посади другого директора, на котрого пропонують проф. унів. Тадея Пілята, великого ворога рускості. Навіть преса польска відмовляє єму кваліфікації до такої посади, котра являє ся лише простою синекурою, бо др. Пілят яко проф. піде і так незадолго на емеритюру. Отворить ся ще одна посада в львівській шадниці: директор відділу гіпотечного п. Смолькавіс просьбує о перевнесенє єго в стан супочинку.

— **Загальні збори товариства «Руский жіночий кружок»** в Коломиї відбудуть ся в четвер 6. цвітня с. р. о годині 3. по полудни в комнатах «Родини».

— **3 академічного товариства «Січ» у Відні.** На літній семестр 1899 р. вибрали загальні збори «Січи» головою Вол. Старосольського, студ. прав, заст. голови Ів. Сяноцкого, студ. прав; до відділу: Гавр. Бачинського, студ. політехн., Дм. Левинського, студ. прав. Вол. Кривавича, студ. прав; заступниками виділових Мих. Литвиновича, студ. прав, Ореста Рожанковського, студ. прав. До комісії контрольної: Ольгу Окуневську, студ. висшої школи музичної, Романа Сембратовича, студ. прав, Костя Тявчакевича, студ. прав.

— **Роковини смерті Максимовича.** В Києві дня 18. марця в сали Літ. арт. Товариства відбуло ся святю 25-літних роковин смерті першого українського ученого, ректора київського університету М. Максимовича. Вечер почав ся рефератом В. Науменка «про Максимовича», де він подав біографічний нарис єго як всесторонного ученого. Слїдували відтак вокальні точки програми, переплетені рефератом В. Антоновича, ученика і товариша покійного. Прелегент вказав на те велике значінє, яке мав Максимович яко перший історик, котрий вїсе в свою науку позитивний спосіб дослїду, через що освіттив багато темних місць нашої історії і дав можливість М. Костомарову написати свої історичні праці. Реферат сїй, пронятий глибоким, товаришким чутєм до покійного вченого слухачі прийняли гучними оплесками. Святю закінчило ся піснєю «Шумить-гуде дїбрівонька», котру відсьпівав хор Лисенка.

— **Знов замах?** З Парижа доносять, що якийсь Озуф застрїлив з револьвера одного чоловіка в больоньськїм ліску. Озуфа арештовано і він при протоколі зізнав, що застрїлив того прохожого в гадцї, що то був президент републики Любе.

— **В справі реформи середніх шкіл** інспектори австрійських середніх шкіл мали перед кількома днями довірочну конференцію з міністром просьвіти Біляндт-Райдтом. З Галичини взяли участь в конференції: Герстман, Левицький, Франке і Дворський. — Директори галицьких середніх шкіл збирають ся до Львова на конференцію 24, 25 і 26-го цвітня.

— **Бюджет моравський.** Видатки виносять

7,901.000 зр., доходи ледви 1,200.000 зр. Недобір покриває край додатками до податків, іменно 60% від податку заробкового, а 54% від всякого другого податку безпосередного. В нас додатки виносять 60 і 66% від реальних податків. Богаті Моравяни не дорівняли ще бідній Галичині. Ми заєдно передом.

— **В справі розброєня.** На 1000 жителів рекрутують тепер до війська: Росія 2·7 чоловіка, Німеччина 5, Франція 7, Італія 3, Австрія 2·8. На се платить горожанин російській річно 4 зр., німецькій 7·9, французькій 12, італійській 4·9, а австрійській 4·4 зр.

— **Шенерер в Ніксдорфі.** Аж нині наспіли близкі вїсти про геройські подвиги «пана на Розена» в чеськїм Ніксдорфі. Рівночасно, коли Вольф та пастор Антоній пропаговали своє «los von Rom» в Відні (25. марця), скликав Шенерер своїх сателітів в північній Чехії, щоби видати їм нові паролі до тяжкої борби з славянською гидрою. Послушників зібралось до 3.000 Сеж сам громовладний Водан мав проречи слово. Зразу тевтонський божок якось міркував ся. Він назвав вправді шляхту німецку Юдами Іскаріотами, але за сей «парламентарий» епітет годі було правительственному комісареві потягнути до відповідальности самогоч магістра обструкції. Аж коли Шенерер зійшов на тему «los von Rom» і не пощадив духовенства, виступив комісар з своїм veto. Тількиж з Шенерером то не з Грицем справа! В миг запуміли Німчики, заревіли, засвітали, заступали пальцями, а по сали понеслись Heil! Heilo, Pfui, Bömlinge і т. д. Комісар вдруге забрав слово, закрив збори, а сам вийшов по збройну поміч. Час сей збавили собі зібрані хоральним відсьпіванєм імну «Deutschland hoch in Ehren». На порозї явилась жандармерія і пустилась в напрімї до естради, де Шенерер вигідне розпер ся. Німці повітали жандармів кликами: Heil Bismark, heil Allddeutschland! Один з жандармів вискочив на естраду і приложив баґнет до грудий якогось лямкирьковича. Почалась метушня. Німці поперлись лавою на жандармів і, як би не місцевий бурмістр, що зобовязав ся на власну відповідальність спонукати зібраних до опущеня салї, то було би на певно прийшло до проливу крови. Чи не хорошо бавимось?...

— **Поголоска о Андре.** Асистент Мартин, котрий поїхав в Сибір, щоби провїрити послїдні вїсти о Андре, надїслав до Штокгольма таку телеграму: Томек 31. марця. Я говорив з Ліалїном, котрий запевняє, що кількох Тунгусів донесли, будь то найшли три трупи і великий, досить довгий предмет, обшитий матерією, а до него була прикріплена кліть з металевих прутів. Трупи мали на собі ясне одїне, зовсім неподібне до російського. Чоботи були обвинені кожною. Я удаю ся до Красноярска і дальше до золотодійних пілї. Всього гаразд. Мартин.

— **Самоубийство на сценї.** Славний колись те нор, любимець варшавської публіки, Арамбуро, відобрав собі жите в Чикаґо. Самоубийство сповнив на сценї в часї гробової арпї Едґара з «Луцій». Як звісно, Едґар під конець сєї арпї пробиває ся штилетом.

— **Обезпеченє краси.** В Сан-Францеско в Америці находить ся асекураційне товариство, що обезпечує женську красу. Кожда женщина може свою красу обезпечити на довільну суму, коли лише не старша як 30 літ і немолодша від 16 літ. Товариство виплачує умовлену суму, скоро лише бувша красавиця викаже ся, що втратила красу чи то через яку недугу, приходу, або коли сама узнає себе вже поганою. Та послїдна причина мабуть не лучає ся ніколи.

— **Величезний каталог.** Каталог бібліотек при англійскїм музею в Лондонї, що тепер друкує ся, по укінченю буде скадати ся не менше як з 3000 томів. Книжок числить бібліотека 2 мільони, котрі уложені одна побіч другої, утворили би довготу 35 англійських миль.

— **Дрібні вїсти.** У Львові арештовано на днях Франца Карпінського, владителя дібр і кількох домів у Львові; показало ся, що до значного маєтку дійшов він в ріжні нечестні способи, а надто завинивши у львівській шадницї 65.000 зр., випродував в послїднім часі свої движимости. — Арештовано також львівського куця Яна Мушинського за те, що в справі родинних непорозумїн напастував публічними листами деякі особи, грозив їм і бив публічно. — В Чопові горішнім, повіта турчанського, 24-літний Мартин Вишневський замордував свого брата, щоби яко одинак уникнути військової служби. Убийника арештовано.

Малий фейлетон.

(Конець столїтя а наша втрата; новий планет а єго хрест; знак іронїчний — та чи потрібний Русинам).

От-от столїте кінчить ся і кожда галузь людської відомости та індустриї зазначає якийсь

приросток. Лиш ми Русини змагаємо до — втра-ти і до такої втрати, якої вже нічим не надолужимо. Маю на гадцї втрату ннших трех букв, котру то трийцю колись преподобний Курдидик поставив на рівно з Пресьвятою Тройцею, а котру мимо того покидає цілий загал рускої сьвітської інтелігенції і груба часть сьвящено-служителїв правдивої догматичної Тройці. Ще лиш «Народна Рада» зі своїми органами і їх редакторами держить ся сих «историческихъ началъ», а се ad captandam benevolentiam декотрих сфер, що вижидують «Wink-y von Osten», чи можна їм буде дальше держати ся їх, чи вислати їх в юліанський календар і wraz з тим передати їх в який археолоґічний музей в широкій Россеї. Поки-що виждемо ще сей короткий час, який маємо до кінця столїтя, а через який господинове редактори «Дѣла» мусять мучити ся над перерібною фонетичних дописий на етомольґічній та марнувати дороге місце в «Дѣлї» на оповіщеня, щоби їх дописувателї писали правописею «Дѣлу» властивою — з просьбою, щоби тотї шп. дописувателї були троха терпеливими задля нескорого поміщуваня їх авторських, праць позаяк робота редакторів є подвійна: окрім перерібки правописи мусять ще часом і саму допись переробляти, щоби їх натягнути против волї авторів на своє редакційне копито. Дайже Боже, щоби така переписка редакційна з дописувателями була сталою рубрикою попри вічну, у Русинів звичайну просьбу о врівнанє залеглости... а може прийде межи новокурениками а Дїловиками до згоди бодай на сїй точцї. Тимчасом що зробити би нам з тими останками «историческихъ началъ»? Коби они були троха «форемнійші», можна би поробити з них плаці і иньші части долїшної одежи для артистів рускої сцени, котрих під зарядом Рускої Бесїди так порозпірало, що мусїли їхати аж за кордон — на сьвіжий воздух, а так чистий з ними клопїт. Обіцювали декотрі конзулі одну з тих дорогоцінностей дарувати одному вислоуженому редокторови яко почетну відзнаку, а разом яко капітал, від котрого рента попри уряд манїпулянта в Дністрі, дала би єму запевненє досить великої порції хлїба...

Але, бачу, сей пан не приймив, надїючись, що ще послужить на давнім становищу...

От лучає ся нагода увіковичити частину сих букв: найновїші дослїди астрономів вимацали осьмого планета — і то таки найблизшого сусїда нашої землі. Ну, як они могли так довго не бачити єго, се мене дуже дивує, але се лучає ся і межи людьми, навіть і межи сьвященниками на селї, що один другого не бачить, ба і не знає о іstownаню сусїда, аж десь припадково на яких зборах — розуміє ся — політичних взаїмно відкривають себе. Але се не моя річ докоряти астрономам за їх не... не... ну — незрячість — але знаю, що всі ті учені люди ломлять собі голову, яким іменем охрестити сего новонародженого, чи сьвіжо-відкритого планета. Коби єго мати так близше та занести до Єго Високопреподобія від волоскої церкви, то сей з певностию без труда винайшов би єму добре імя, називаючи єго іменем котрої сходячої з овиду зьвізди за кордоном — а чутка є, що декотрі зьвізди починають там гаснути — але сей планет хоч найблизший землі, то таки дальший від місяця, котрого також коцюбою не дістанеш, тож і в Ставропільї єго хрестити не будуть. Коби ті астрономи засїдали в галицькїм соїмі, то ми-б до них просто з проектом — і улєкшили би їм задачу. Ми-б їм жертвували одну нашу букву на назву планети, які астрономи хрестять звичайно мітольоґічними іменами.

Натомість письменники домагають ся ще одного знаку писарського, бо дотеперїшні знаки не віддають добре всіх гадок автора: знак сей має бути знаком «іронїї». А вже-ж конечний він в нинїшних часах, і маємо надїю, що сей «комет» писарський вже не довго появить ся між знаками: ? ! ; , . — «... Письменні люди знають характер і працю ріжних народів, то і тут повинні дати siim suique та не поминути нас. А вже ми їм дамо на сей іронїчний знак готову букву, що має в своїм складі ріжні засновки: і кусень викличника, і троха питайника, а є ще буцім то співзвучком, а троха самозвучком — є се наше любезное «ять», котре скрізь є: і

Розклад їзди поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го жовтня 1898.

(Приїзд і від'їзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд		до Львова	Поїзд		зі Львова
посп.	особ.		посп.	особ.	
	приходить о годині			відходить о годині	
	6:45	з Іцкан (Галацу, Ясс), Сучави		6:00	до Підволочиск, Бродів з голови двірця
	7:40	" Янова		6:05	" Іцкан (Букарешту, Ясс, Галацу)
	7:50	" Тернополя і Бродів на дворець Підзамче,		6:15	" Підволочиск, Бродів з дв. Підзамча
	7:55	" Сокала і Рави рускої		8:35	" Кракова (Відня, Берліна)
	8:05	" Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия		8:45	" Янова
	8:15	" Тернополя і Бродів на дворець головний,		8:50	" Кракова (Відня, Варшави)
	9:05	" Кракова (Відня, Варшави, Пешту)		9:15	" Сколього, Калуша, Борислава, Хирова
	10:35	" Іцкан, Сучави		9:35	" Підволочиск, Бродів з дв. головного
	10:45	" Ярослава, Любачева		9:53	з дв. Підзамче
	1:01	" Янова		9:55	" Белзця, Рави рускої, Сокала
1:30	—	" Кракова (Відня, Берліна, Вороцлава)		10:55	" Іцкан, Сопова, Бергомету, Сучави
	1:40	" Сколього, Стрия, Калуша, Хирова		1:55	" Підволочиск, Києва з дв. головного
1:50	—	" Іцкан (Букарешту, Галацу, Ясс) Сучави		2:08	з дв. Підзамче
2:15	—	" Підволочиск (Києва, Одесси) на дв. Підз.		2:40	" Іцкан (Ясс, Букарешту)
2:30	—	на дв. гол.		2:50	" Кракова (Відня, Вороцлава, Берліна),
	5:00	" Козови, Бродів на дв. Підз.		3:00	Любачова чер. Ярослав, Ясла чер. Ряшів,
	5:25	на дв. гол.		4:55	Хабівки чер. Ряшів або Тарнів.
	5:40	" Іцкан, Сучави			" Стрия, Сколього тільки від 1/5 до 3/10
	5:55	" Сокала, Белзця і Любачева			" Ярослава, Самбора через Перемишль
Ніч			Ніч		
	3:04	з Підволочиск, Козови, Грималова на Підз.		4:10	до Кракова (Відня, Берліна, М. Ляборч)
	3:30	на дв. головний		5:20	" Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава
5:10	—	" Кракова (Відня, Берліна, Варшави)		6:30	" Іцкан, Радівців, Кімполонга Сучави
	6:10	" Кракова (Відня) Самбора на Перемишль		6:40	" Кракова (Відня, Берліна, Варшави)
8:45	—	" Кракова (Відня, Берліна, Варшави)		6:55	" Тернополя з двірця головного
	9:10	" Кракова, Ясла, (Пешту) на Перемишль		7:00	" Лавочного (Мункача, Пешту)
9:39	—	" Підволочиск, Бродів на двор. Підзамче		7:10	" Сокала, Рави рускої
9:45	—	" Іцкан (Букарешту, Ясс, Галацу, Сучави)		7:15	" Тернополя з двірця Підзамче
9:55	—	" Підволочиск, Бродів на дв. головний		7:44	" Янова
	10:30	" Лавочного (Пешту) Хирова, Борислава		10:05	" Іцкан (Ясс, Галацу) Сучави
	12:15	" Стрия, Калуша, Борислава.		10:40	" Кракова (Відня, Варшави, Берліна)
				11:00	" Підволочиск, Бродів з дв. головного
				11:27	з дв. Підзамче

ЗАМІТКА: Пору нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейский різнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно: 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мін. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. зал. держ. (Львів, ул. Грегора мая, готель Імперьяль) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого роду і розклади (з г.

в чоловіці, і жінці, і дівці і дитині, а котрого нігде не потреба. А вже-ж нікому не потреба так іронічного знаку як нам Русинам, особливо коли хто хоче чи говорити, чи писати, чи навіть думати про плоди нашого розуму, особливо на поли письменства. От н. пр. возьмім нашого «Душпастиря», котрого послідне число чи не вийшло ще за жита бл. п. кардинала? Чи не треба би тут положити сего іронічного знаку? «Ять» ему велике, сему нашому духовенству, що таке поважне его число, а єдина его часопись упала: та не знати, чи для браку передплатників, чи для браку редакторів? І в однім і в другім случаю велике «ять»! Або такому «Прапорови» чи не поставити би також сего «ять»? Він і сам тим тоном пише — але духовенство в більшій части над цілим «Прапором» не довго скаже також велике «ять». О Джулинському також таке «ять» потрібне: бере ся кидати грязюкою на «Вістник»! Бачите, яка пара?! Посланник і Вістник — ну, пара — бігме! «Посланник» має свою друкарню — і «Вістник» свою! Лиш одна друкарня дістала нові машини, а друга — бубен! Скільки би то треба в нас сих «ятів», та на разі не можу всім накидати, а хіба додам ще п. Насальському, котрий видав послідними днями таку перлу літературну, написану д. Мр...цом, що обом їм, і авторови і редакторови вєадити би не одно, але і по кількнайцять «ятів».

Комар.

ЛЕВ ЛОПАТИНСЬКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ!

Драма з галицького еміграційного руху в 4. актах.

Ціна книжки брошурованої в картоні 35 кр., оправленої в полотно з хорошими витисками 50 кр. — На поштову оплату 5 кр.

„СВЕКРУХА“

комедия в 3 актах з сільського жита.

Ціна книжки брошурованої 30 кр., оправленої в полотно з хорошими витисками 45 кр. — На поштову оплату 5 кр.

Замовлення з провінції у автора ул. Сакраменток ч. 10, Львів. У Львові набути можна в Ставропигійській книгарні.

Артист.-літературні Новини

виходять книжками величини 5—7 печатних листів. Зміст: беллетристика і поезія, оригінальна і перекладана. Програма в заголовку: сильніше увзгляднюване артистичного викінчевя навіть найбільш тенденційних творів, — артизм у змісті і формі.

Ціна книжки з пересилкою: 1 кор.; оздобно оправної 2 кор. Видавець: М. Заячківський, Львів, улица Зибликєвича, число 34.

ЛЕВ НОВОСАД

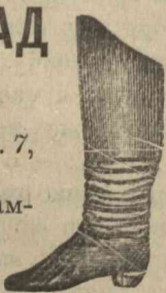
(практикант віденський)

у Львові, ул. Крута ч. 7,

виконує мужеску, дамску і діточу обув, також чоботи з хольявами для духовенства по як найприступнійших цінах.

Рівнож приймає репарації калюшів. — З провінції виставе старий оказ на міру.

136 93—140

Хорі на легкі, горло, гортанку і астму!

Хто раз на завсїгди бажає позбути ся слабости легких, або горла, хотайби найупірнійшої, або астми, навіть дуже задоволеної і на позір невилічимої, сей негай не гербату для хронічно хорих на легки і горло А. Wolffsky-ого. Тисячні подяки дають гваранцію великої уздоровляючої сили тої гербати. Пакет на два дни 75 кр. Брошура (описанє ужитя) задармо. Правдива лише у

A. Wolffsky-ого, Berlin, Nr. 37.

Рік заснованя 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Всє Духовенству і всім вірним Впрєосв. Митроп. і Прєосв. Еп. Ординариятм всіх трех єпархій, обезпечає будинки, урядженє домашнє, скот, господарскі знаряди, збіжє в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкідливых огневых.

Стає фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1898 вносить:

Фонд резервовий	96.775 зр. 05 кр.	} 206.880 зр. 57 кр.
Резерва премій	64.263 „ 12 „	
Фонд основний	45.000 „ — „	
Резерва спеціальна	842 „ 40 „	

Тарифи «Дністра» дуже умірковані, услія обезпечень користні, а шкоди яквідують ся безпроволочно. До кінця 1898 року виплатили шкоди 527.790 зр. 67 кр. Поліси «Дністра» приймає Банк краєвий при позичках гіпотечних.

На жите можна обезпечити ся через «Дністеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористнійші услія, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квіти в рускім язиці.

Товариство взаїмного кредиту «Дністеръ», стоваришенє з обмеженою порукою, уділяє позички за оплатою 5 1/2% і 1% додатку на кошта адміністраційні за інтабуляцією або порукою двох відповідних ручителїв, до сплати в ратах на 3 до 10 літ і приймає вкладки до опроцентованя від членів і третих осіб по 4 1/2%. Уділ членський вносить 25 зр., випсовє 1 зр. Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в «Дністеръ». Інформації уділяє Дирекция листовно.

Зголошенє о уділенє агенцій в окрестностях де нема близько агентів «Дністра», приймає ся

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просьвіти»).

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовлення і посередничить в закупні:

Сьвітло церковне

впрост з фабрики Іа по 70 зр., Іа по 64 зр. за 100 кіл. лосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку лосо місце продукції.

Зі складів висилає: КАВУ по 5 кіл. посилок почт. в ціні по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко ВІНО в 5 кіл. барилках по зр. 3—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. — Інші товари по умірених цінах. 78—?